

תיאטרון

נודינת היהודים

בחזיה ותחתונים

"חפץ", מאת הנוף ליון בתיאטרון העירוני חיפה, במאי: עודד קוטלר.

לאחר מחצית השעה הראשונה, נדמה שהפרינציפ בורר: זה מעשה בעולם הי מורכב מרוכבים ומנרכבים, ואין גשר ואין שפה משותפת בין השניים. ועד לסוף המערכה הראשונה, חוזר חפץ, הי איש בתחתית סולם החברה להתפלש בו אפר ולהתמרד נגד חוט השדרה שלו, אשר אינו מניח לו להתקפל לכדור קטן ולהסתתר מתחת לארון, שעה שטיגלך ורעייתו הכבודה כלמנסע, מסבירים לו ש יותר מאשר סתם חפץ, אין לו אף פעם סיכוי להיות, וזה נראה כמו מחזה מחאה אבסורדי שירה את כל הכדורים שלו בהתחלה, ואחרי-כך שב ולועס את בדיי חותיו ללא הרף.

דוין

יוצאים להפסקה בהרגשה כאילו כל העניין יכול היה להסתים כאן, מה כבר אפשר עוד לר מר בנושא זה, בעוד מערכה? ואז מס' חבר שאפשר גם אפשר. משום ש מערכת הרוכבים והרכובים של המערכה הראשונה, הופכת לעולם מלא ושלם, עולם שבו אנשים שונאים את עצם המחשבה כי יש עוד מישהו המאשר כמוהם, כל אחד מנסה לפגוע בנחת הרוח של רעהו, כל אחד מתנכל לולתו, ומעל כולם, מתנכלת בהם הדמות שיצרו לעצמם כנעוצה והיפה מי כולם, במיקרה זה, בהתגלמותה של פוגרה, בתם של טיגלך וכלמנסע, ומה שמתקבל הוא אסוף של דמויות המנסות כל אחת להסתגר בתוך שאגנותה, אבל בכל פעם שהן מציצות החוצה, זוכות למקלחת צר ננת ומאמללת מן הסביבה. וככל שהמעי מד נחות יותר, המקלחות רבות יותר, אם תרצו, יש בכך משמעות פוליטית. כל האנשים שבנו את המדינה הזאת אוכי לים זה את זה בתאוה רבה, מבלי לחוש כלל שאותו אידיאל אשר איחד כביכול את כולם, הפך למציאות שחצנית, מעצבנת ומרגיזה, משל שרוליק' הקטן של דוש היה טובל מהתקפת נארקיסיום חריפה, אבל

עברית מדוברת לא נורמלית

נואת דו בן-אנוף ונתיבה בן-יהודה

הרג אותי עם הפזות שלו

משקפופה

פינצטה

כסא לא נורמלי

את הכסף! קריאה המביעה מורת רוח ואכזבה מהרצאה, הצגה או אירוע כלשהו גם אם לא שולם כסף תמורתו. "כשראינו את הדגל בחצי התורן בטלוויזיה, התחלנו לצעוק ביחד: את הכסף! את הכסף! את הכסף! את הכסף! לא שמענו במליאה." (א. רובינשטיין, "הארץ" 17.2.72).

אינגלה (אידיש) ילד, ילדון, כינוי חיבה לאדם מבוגר. "בוא תשכב עליידי אינגלה. אל תפחד, אני לא אוכל אותך." * "תוא יכול להיות אבא שלה והיא עוד קוראת לו אינגלה."

השתין בקשת שבע רצון, מאושר, שמח, מרוצה, חגג מאורע. סינונימים: מבסוט, מבסוט עד הגג, עשה נשף, השתין שמן, השפיך, השתת, תגע, פאנן.

"עבר את הבחינות - השתין בקשת." * "אני אומר לך, השתנתי בקשת כשראיתי את הקאמפלה סיסטינה. שיגע אותי מיכאל אנג'לו, בחיי!"

התחמם פ' השהה אצלו, החזיקו אצלו זמן רב. "פרקליט המדינה לחץ על העד להבהיר אם הסכום של 97,000 דולר, עליו התחמם זמן רב קונטיננטל, אכן נשא רווחים." (הארץ) 24.2.72 * "אם הייתי מרוויח רבע מיליון בי שוט, הייתי מחמם את הכסף בבנק וחי מי חריבתי."

שגע לו את השכל הטריד אותו, דבר על ליבו ללא הרף, הציק לו, הפריע את מנוחתו. סינונימים: נגוד, נדנד על הנשמה, טרטור, ניג'ס, כלכל את המוח, מטמם את הראש, זין את המוח / את השכל / את הנשמה, בלב את הביצים. "שלוש שעות שיגע לנו את השכל עם תר-גילים במתימטיקה." * "שיגעה לו את השכל עד שנכנע והתחתן איתה." * שמעת את אבא אבן מדבר עברית? משגע את השכל הבן אדם הזה."

כפולים ש' ר' פריטים כפולים באוסף המיו-עדים להחלפה עם אספן אחר. "שוש, אולי אנחנו עושות אחלפות? יש לי כמה כפולים. את רוצה ספורטאי צעיר. יש לי גם עורדין חרמן אם את רוצה." * "חצי חברי הכנסת הם סתם כפולים."

כנור ש' תת-מקלע בשפת המחותרת של אנשי אצ"ל ולח"י. "נכנסו לבנק עם שלושה כנורות וערכו קוני-צרט שעלה לממשלת המנדט 100,000 שטרלינג."

עודד קוטלר, משרת את ליון על הצד הטוב ביותר. סוף-סוף ניתן להם לדבר בשפה מובנת ופשוטה, הם נהנים מן העבודה וזה מורגש בתוצאה.

אולם המבריקה מכולם, והראוייה במיר חד לשבחים היא מרים גבריאל (כלמנסע) אשר עתה על עצמה דמות של אמא אובו, העמיסה על עצמה עוד שנים רבות בגיל, ויצרה קריקטורה מושלמת של דמות האם הנצחית והאשה היהודיה הטובה שאפשר להיחנך מאהבתה.

בקיצור, חפץ הוא מחזה שכדאי בהחלט לראות, חפץ נדיר בנוף התיאטרון הישראלי.

גבריאל ומיזור ב"חפץ" ישראל הוותיקה

גם ללא המשמעות הפוליטית, יש טעם למחזה, כי לא רק האידיאל של מדינת היהודים שינה את אופיו בדרך מן הרעיון ועד להגשמה.

חנך ליון, החצוף הקבוע של התיאטרון הישראלי המסרב משום-מה לצעוד ב-תלם, הצליח הפעם במלוא מובן המילה. שפתו היה ותוססת, הדיאלוגים מלאים וגדושים ברקוקו, וגם כאשר מתמשכים העניינים, לעיתים, צוחק הקהל מן הבדיחות וסולח. צוות השחקנים בהדרכתו של

די קצר כדי שאפשר יהיה לקרוא אותו בנסיעה ברכבת מחיפה לתל-אביב. אבל זה לא חובה.

מחול

אודיסיאה קטנה

בחלל הבינוה

"שלושה מתוך אחד" - לחקת מחול "בתישבע", כוריאוגרפיה: לינדה רבין. מוסיקה: גיאורגי ליגטי - ג. פ. הנדל.

עליאף שלהקת המחול "בתישבע" היא אחד המוסדות המיקצועיים הבולטים בתחום האמנות שיכולים להתהדר במחמאה זו בלי מורא ובלי משוא פנים, ואולי דווקא משום כך, החליטה להעמיד כמה יצירות חדשניות בהרצת נסיון. זו היא אחת מהן. ולאור הנסיון הזה לא רק שכדאי להכניס יצירה זו לרפרטואר הקבוע, כי אם אפילו מיצוה לעשות זאת. זה הוא ריקוד כל-כך שלם: יש בו רעיון ויש בו צורה. הרעיון - מעין הספד לאדם הרומנטי, תזכורת למה שמכונה

נורית שטרן ב"בתישבע" בובה אנושית מודרנית

"נשמה", פרפורי נסיסה של הישן והאנושי ולידתו של המודרני והאנושי. מבשר ודם בליווי המוסיקה של הנדל, הופכים הרקדנים למכשירים מכניים יפיי תואר, בובות גומי עם מבט תמהוני בעיניים כמו הם עצמם אינם מספיקים להדביק את הזמן המניע אותם קדימה. ואם ייזכר מישהו לפתע באודיסיאה בחלל, הי סרט שגם הוא השתמש בצליליו של ליגטי, אין זה מיקרה. וההשוואה באה להחמיא ללינדה רבין, מחברת המחול. ומילה אחת טובה לרקדנים, ובראשם לנורית שטרן - הם הצליחו לשמור על הבעה ברגליים, ויותר מזה - גם בעיניים, וזה הישג גדול.

תקליטים

פקק לשעת הצורך

הצלחות סיימון וגרפונקל בני צוע תזמורת קאראבלי, ס.י.בי.אס. 64689.

בשפת עורכי תוכניות הרדיו קוראים לתקליט כזה "תקליט פקק", מתאים לכל הזדמנות וחסר אופי במידה מספקת כדי שלא ישפיע על המיסגרת הכללית בו הוא נמצא. בקיצור, הרבר היחידי שאפשר לשבח בקשר אליו, הוא מבחר השירים. אפשר למצוא כאן את צילי השקט ואת גברת רובינסון, את גשר על מים עכורים, התמאגרג וטסיליה, ועוד להיטים מוכרים כהנה וכהנה, כידו הברוכה של סיימון.

אלא שכשרונותיו של סיימון לא היו זקוקים לאישור נוסף של מר קאראבלי, ואם הוא דווקא רצה להראות כמה מוצלחים שירים אלה גם ללא תמליל, קצת יותר מקרירות לא היתה מוזיקה כלל. המיתרים הנצחיים גולשים להם בנוגע כבעשרות תקליטים נוספים, כלי נגיפה (המשך בעמוד 12)